

# **2012. Nemzetközi Korczak Év**

## **Hazánk nagyfontosságú nemzetközi rendezvénysorozat házigazdája volt.**

### **Nemzetközi Korczak-konferencia**

#### **2012. december 10.**

A rendezvény tiszteletbeli védnökei:

Anna Komorowska Asszony, a lengyel köztársasági elnök felesége, valamint

Herczegh Anita Asszony, a magyar köztársasági elnök felesége

A program felett védnökséget vállalt továbbá: Marek Michalak, a Lengyel Köztársaság gyermekjogi biztos, valamint Prof. Dr. Szabó Máté, alapvető jogok biztos

A 2012-es Janusz Korczak Év keretében Magyarországon őszi-téli programsorozattal emlékezünk a lengyel orvos, pedagógus alakjára. Ezek közül a legjelentősebb ez a Korczak munkásságának szentelt nemzetközi konferencia, mellyel a szervezők, a budapesti Lengyel Intézet, a Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége és a Magyar Pedagógiai Társaság nem csupán a pedagógusszakmát szeretnék megszólítani, hanem neveléstörténészeket, a pedagógia területéről érkező egyéb specialistákat, nevelőintézetek, gyermekotthonok, gyámhatóságok képviselőit is, valamint gyermekjogi társadalmi aktivistákat, diákokat, és mindenkit aki tevékenységével

A konferencia ünnepélyes megnyitója, köszöntő:

Dr. Fábri György, az ELTE rektorhelyettese, a Pedagógiai és Pszichológiai Karhabil. egyetemi docense

Roman Kowalski, Lengyel Köztársaság Nagykövete

Marek Michalak, a Lengyel Köztársaság gyermekjogi biztos

A gyermekek jogairól szóló egyezmény, avagy Korczaktól napjainkig.

Előadások

Prof. Dr. Szabó Máté, alapvető jogok biztos bevezető hozzászólása:

Gyerekkjogok a 20. és a 21. században J. Korczak életművének apropóján

Dr. Aáry-Tamás Lajos, oktatási jogok biztos: Az együttműködés iskolája  
Batia Gilad, a Nemzetközi Korczak Egyesület elnöke: Janusz Korczak – a gyermekjogok úttörője

Prof. Dr. hab. Barbara Smolińska-Theiss, a varsói Speciális Pedagógiai Akadémia professzora, a Janusz Korczak Év Tiszteletbeli Bizottságának tagja, szociálpedagógus:

A gyermekjogok korczaki eszméje

Dr. Herczog Mária, egyetemi docens, a Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület elnöke, az ENSZ Gyermekjogi Bizottságának tagja: Janusz Korczak gyermekjogi tevékenysége és annak aktualitása a mai Magyarországon

Prof. Dr. hab. Andrzej Mencwel, lengyel történész, irodalom- és kultúra

kritikus, a Nemzetközi Janusz Korczak Társaság tagja; a Lengyel Kultúra Tanszék Tanácsának vezetője: Janusz Korczak – a nevelés mint lélekformálás.

Dr. Trencsényi László, az ELTE tanszékvezetője, habil. egyetemi docens, a Magyar Pedagógiai Társaság ügyvezető elnöke: A szeptemberi Korczak-konferencia üzenetei

Dr. Gyurkó Szilvia, az Országos Kriminológiai Intézet tudományos munkatársa. Az UNICEF Magyar Bizottságának gyermekjogi igazgatója: A gyermekjogi egyezményről és a családjukon kívül nevelkedő gyermekek helyzetéről

Dr. Takács István, a Kaposvári Egyetem Gyógypedagógia Tanszékének vezetője, egyetemi docens, 2011-ig az UNICEF Magyar Bizottságának vezető munkatársa

Korczak üzenetei. Gondolatok Janusz Korczak életéről, munkásságáról, s mindezek tanulságairól a ma emberének

**A konferenciához kapcsolódóan az Emberi Jogok Napján a budapesti ombudsmani hivatalban Korczakról neveztek el termet a lengyel és magyar ombudsmanok részvételével.**

\*

## **AZ MPT REFERÁTUMÁNAK ÖSSZEFOGLALÓJA**

1. A magyarországi Korczak mozgalom 2012 szeptemberében tudományos konferenciát szervezett a Lengyel Intézet közreműködésével. A nagy érdeklődés mellett lezajlott tanácskozáson sokoldalú tárgyalásban részesült a Korczak-hagyomány, ennek magyarországi múltja és jelene, maga az életmű is. Különös jelentőséget kapott az a tény, hogy hazánkban a gyermeki jogok érvényesülésével kapcsolatban az oktatási rendszer mostani radikális átalakítása során e jogok csorbulásának megvan a veszélye.

2. A magyarországi Korczak-mozgalom történetéről Simon Mária tartott összefoglalót. Ő a Magyar Pedagógiai Társaság Gyermekérdekek Szakosztálya – Korczak munkabizottság társelnöke. Elmondta, hogy sokáig övezte hallgatás az Öreg Doktor életművét a hazai szakmában. A hetvenes években az orvostársadalom jelesei hívták fel a figyelmet az életműre. Majd Gyóni Lajosné, a „lengyel neveléstudomány nagykövete” kezdeményezésére jött létre a Magyar Pedagógiai Társaság keretei közt Korczak Munkabizottság. Lendületet a munkának az 1994-es jeruzsálemi konferencia adott, melyre népes magyar delegáció utazhatott.

A kevés magyarul olvasható mű mellé a bizottság kezdeményezésére két ízben is megjelent A gyermek joga a tiszteletre. A pedagógusképzésben egyre többször foglalkoznak az életművel, lett szakdolgozatok témája. A munkabizottság önálló honlapot, majd facebook.csoportot hozott létre. MA is várjuk az érdeklődőket, aktivistákat, önkénteseket, akik az életmű méltó elhelyezését segítenék.

3.A Korczak-életmű átfogó bemutatására Fodor László, marosvásárhelyi pedagógia-professzor vállalkozott. Pontos, szakszerű, időtálló értékelést mutatott be. Bánki Dorottya egyetemi hallgató, a Korczak-pedagógia módszertanát szemlélte.

4. Fontos szerepet kapott a konferencián a magyarországi „analógiák”, kortársak, kortárs törekvések bemutatása. Füzéki Bálint, mint „Koronatanú” Sztéhló Gábornak (akinek a Yad Vashemben fája van, mint embermentő Világ Igazának) Gaudiopolisza, az Öröm Városa a Hárshegyen a Vészkorszakban méltó párja volt a varsói Árvaháznak. (A közös gyökerek közt Flanagan Fiúk városa, Makarenko Gorkij-telepe is kimutatható), Büki Péter Gáti Ferenc és Járó Dóra gyermekvédelmi szakemberek példáját idézte, akiknek pályája csaknem napjainkig ívelt, de az üldözések korában indult, örök elégedetlenség jellemezte őket. Szó esett két, a történelemben konfliktusos viszonytal terhelten egymás mellett élt két kezdeményezésről, az ebesi Fiúkfalváról (egyik vezetője Pataki Gyula él még), és az Ádám Zsigmond alapította hajdúhadházi gyermekvárosról, nemkülönben az 1957-ben alapított főtí gyermekváros sorsáról is. De ide sorolhatjuk Gáspár László (Szentlőrinc) , Loránd Ferenc (Kertész utca) , sőt Székely Tibor (Hernád ujtca) innovációit is. Személy szerint fontos, hogy e körben említsem Kondor Endre ifjúsági vezető nevét, aki haláláig vezette a Bem József Magyar-Lengyel cserkészcsapatot. Iványi Gábor lelkész meggyőzően igazolta a veszélybe sodort „Wesley-intézmények” példáján a Korczak-i örökség aktualitását. Megrendítő történetei szóltak napjaink gyerekvilágának, felnőttvilágának a szegénység, mélyszegénység peremére zuhant személyeiről, s mély humanista hitvallással szólt megmentésük iránti kötelezettségünkről.

5. Iványi rektor úr megszólalása átvezetett a kritikához. Rózsás Ildikó korrekt számadást adott a gyermeki jogoknak napjaink törvényeiben való érvényesüléséről. Molnár Lajos az új köznevelési törvény indokló szövegének cikkelyeit idézte, s egy meg nem nevezett „szakértő” véleményéből idézett. A csattanó az előadás végén vált világossá. Korczak mondataival érvelt e törvény gyermekellenes, pedagógiaellenes megoldásai ellen. Más érveléssel ugyanezt tette Csillag Ferenc, a legfrissebb Korczak-kiadvány egyik szerkesztője is. Makai Éva zeneakadémiai tanárjelöltek pedagógusképének zavarait állította szembe a korczaki hagyománnyal – az értelmezésbe vonva az Európai Unió himnuszát, Beethoven örömdóját is egy meglepő flashmob videós bemutatásával. Jómagam felidéztem a magyar iskolaügy legutóbbi történetéből, az 1985-ös, majd az 1993-as közoktatási törvényt követő kezdeményezéseket, melyek a tanulói részvétel fokozását valósították meg az iskola világában, szó esett a magyar úttörőmozgalom reformtörekvéseiről, a Gyermekérdekek Magyarországi Fórumának aktivitásáról, a Göncz Árpád Köztársasági Elnök elnökölte Gyermeki Jogok Magyar Nemzeti Bizottságáról, Diákjogi Charta című civil mozgalomról, a minőségbiztosítási innovációk diákjogokat érvényesítő elemeiről.

Van tehát hagyomány, amire támaszkodni lehet! Érvényt kell szerezni e hagyományoknak – ebben ad erőt a Korczak-i örökség!

<https://www.youtube.com/watch?v=QjYTk4b72cl&t=392s> [Korczak Konferencia](#)

ELőadások a gyermeki jogok kutatásáról - 2023

<https://www.youtube.com/watch?v=Fph8DjzYkuA&t=330s> Hajdúböszörményi  
"vendégjáték" a gyermeki jogokról